

C/2026/901

11.2.2026 г.

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Насоки на Комисията относно прилагането на функционалността за подаване на декларации от доставчиците на медийни услуги съгласно член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1083 (Европейски акт за свободата на медиите)

(C/2026/901)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1. В член 18 от Европейския акт за свободата на медиите (Регламент (ЕС) 2024/1083 ⁽¹⁾), наричан по-нататък „ЕАСМ“) се предвижда набор от гаранции за доставчиците на медийни услуги. Тези гаранции се отнасят до модерирането на съдържание на доставчиците на медийни услуги от страна на доставчиците на много големи онлайн платформи (наричани по-нататък „доставчици на МГОП“) ⁽²⁾, когато това модерирание се основава на съответните общи условия на последните. За да се ползват от тези гаранции, доставчиците на медийни услуги трябва да декларират, че отговарят на редица елементи, изброени в член 18, параграф 1, първа алинея, букви а)–ж) от ЕАСМ. За да се улесни това, съгласно член 18, параграф 1 от ЕАСМ се изисква от доставчиците на МГОП да създадат функционалност, която позволява на доставчиците на медийни услуги да подават тази декларация.
2. Съгласно член 18, параграф 9 от ЕАСМ на Комисията е възложено да приема насоки за улесняване на ефективното прилагане на функционалността, посочена в член 18, параграф 1. В съображение 53 от ЕАСМ се посочва още, че насоките следва да допринесат за свеждане до минимум на рисковете от възможни злоупотреби с тази функционалност, по-специално от страна на доставчици на медийни услуги, които системно участват в дезинформация, манипулиране на информация и намеса, включително доставчици, контролирани от определени трети държави, като се вземат предвид критериите, които трябва да бъдат разработени от Европейския съвет за медийни услуги относно доставчици на медийни услуги извън Съюза. В него се пояснява, че насоките може да включват правила, свързани с участието на признати организации на гражданското общество, включително организации за проверка на факти, в прегледа на декларациите или в консултациите с националните регулаторни органи или служби или с органите за съвместно регулиране или саморегулиране. Подобно участие би могло да включва например възможността тези организации да сигнализират на доставчиците на МГОП за всяко възможно нарушение от страна на доставчиците на медийни услуги на съответните елементи на декларацията.
3. Настоящите насоки имат за цел да се улесни прилагането на правилата, като се определят основните характеристики на проектирането и функционирането, които трябва да притежава функционалността за подаване на декларации. Тези характеристики следва да допринесат за това да се гарантира, че функционалността за подаване на декларации е лесна за откриване, лесна за използване и леснодостъпна за доставчиците на медийни услуги, като в същото време на доставчиците на МГОП се предоставя необходимата гъвкавост за адаптиране на характеристиките към специфичните особености на техните услуги и стопански модели.
4. При изготвянето на настоящите насоки Комисията проведе целева консултация с участието на съответните заинтересовани страни, включително представители на доставчиците на МГОП, доставчиците на медийни услуги, организациите на гражданското общество и организациите за проверка на факти, както и регулаторните органи.
5. Настоящите насоки отразяват разбирането на Комисията относно член 18 от ЕАСМ. Единствено Съдът на Европейския съюз може да издава окончателно и официално тълкуване на правото на ЕС.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2024/1083 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. за създаване на обща рамка за медийните услуги на вътрешния пазар и за изменение на Директива 2010/13/ЕС (Европейски акт за свободата на медиите) (ОВ L, 2024/1083, 17.4.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj>).

⁽²⁾ Онлайн платформи със средно поне 45 милиона активни месечни ползватели в ЕС, определени от Комисията в съответствие с член 33, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги) (ОВ L 277, 27.10.2022 г., стр. 1).

6. В раздел 2 са изложени приложното поле и целта на настоящите насоки. В раздел 3 са посочени минималните общи характеристики, които функционалността за подаване на декларации следва да притежава според Комисията. В раздел 4 са дадени насоки относно елементите, които трябва да бъдат декларирани съгласно член 18, параграф 1, първа алинея, букви а)–ж) от ЕАСМ, които биха могли да подпомогнат както доставчиците на медийни услуги, така и доставчиците на МГОП при подаването на декларация. В раздел 5 Комисията разглежда подробно други аспекти, свързани с обработването на декларации. В раздел 6 се установява репът, по който доставчиците на МГОП могат да се консултират с регулаторните органи или служби или с механизмите за съвместно регулиране или саморегулиране, когато имат „основателни съмнения“ относно спазването от страна на доставчиците на медийни услуги на член 18, параграф 1, първа алинея, буква г) от ЕАСМ. В раздел 7 са изложени насоките на Комисията относно общите правила за участие на организации на гражданското общество, включително организации за проверка на факти, в прегледа на декларациите.

2. ПРИЛОЖНО ПОЛЕ НА НАСОКИТЕ

7. Съгласно член 18, параграф 1 от ЕАСМ от доставчиците на МГОП се изисква да предоставят на доставчиците на медийни услуги, които са получатели на техните услуги, функционалността за подаване на декларации. В съображение 53 от ЕАСМ допълнително се пояснява, че доставчиците на МГОП, които следва да въведат функционалност за подаване на декларации, са тези, които предоставят достъп до медийно съдържание.
8. За да се изяснят получателите и обхватът на задълженията по член 18, параграф 1, Комисията счита, че следва да се вземат предвид всички елементи на определението за „медийна услуга“ в ЕАСМ. По-специално съгласно член 2, точка 1 от ЕАСМ „медийна услуга“ е услуга, при която основното предназначение на услугата или на обособима част от нея се състои в предоставянето на широката общественост на предавания или публикации в пресата, под редакционна отговорност на доставчика на медийни услуги, чрез всякакви средства с цел информиране, забава или образование. Член 2, точка 1 от ЕАСМ следва да се чете и във връзка с определението за „доставчик на медийни услуги“ в член 2, точка 2, което гласи, че такъв доставчик следва да се разбира като „физическо или юридическо лице, чиято професионална дейност е предоставяне на медийни услуги...“. В съображение 9 от ЕАСМ професионалният характер на дейността се подчертава допълнително като определящ фактор, който трябва да се вземе предвид при идентифицирането на юридически или физически лица, предоставящи медийни услуги. В съображение 9 от ЕАСМ също така се признава, че доставчиците на медийни услуги могат да извършват дейност под различни форми на вътрешния пазар, и се посочва, че определението за доставчик на медийни услуги следва да се разбира като обхващащо широк спектър от професионални медийни участници, включително журналистите на свободна практика.
9. Както е обяснено в съображение 50 от ЕАСМ, целта на член 18 от ЕМФС е да се подкрепят свободата на медиите и медийният плюрализъм в цифровата среда, като се сведе до минимум въздействието на решенията за модерирание на съдържание върху редакционната почтеност на доставчиците на медийни услуги и върху разпространението на информация, която е надеждна и създадена в съответствие с редакционните и професионалните стандарти. Член 18 от ЕАСМ има за цел да се защити професионалната журналистическа дейност на доставчиците на медийни услуги, които носят редакционна отговорност за своите предавания или публикации в пресата, като обхващат по-специално въпроси от обществен интерес, обществени проблеми или културни явления, които в крайна сметка допринасят за обществения дискурс и демократичния дебат⁽³⁾.
10. Поради това изискването за въвеждане на функционалността по член 18, параграф 1 от ЕАСМ следва, в съответствие със съображение 53 от ЕАСМ, да обхваща доставчиците на МГОП, предоставящи достъп до медийно съдържание, а именно тези, които съхраняват и разпространяват до обществеността информация, включваща предавания или публикации в пресата, създадени от доставчици на медийни услуги в съответствие с редакционните и професионалните стандарти, доколкото би било непропорционално или несъответстващо на целта на разпоредбата да се обхванат други доставчици на МГОП, като например онлайн места за търговия или платформи, предоставящи съдържание за възрастни.

⁽³⁾ Тези насоки не следва да засягат правилата, приложими към съдържание, предоставяно от доставчиците на медийни услуги, което може да представлява реклама, включително политическо рекламиране, или търговско съобщение съгласно определението в други законодателни актове на ЕС, като например Акта за цифровите услуги, Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2010 г. за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудио-визуални медийни услуги (Директива за аудио-визуалните медийни услуги), изменена с Директива (ЕС) 2018/1808 (ОВ L 095 15.4.2010 г., стр. 1) и Регламент (ЕС) 2024/900 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2024 г. относно прозрачността и таргетирането на политическото рекламиране (ОВ L, 2024/900, 20.3.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj>).

3. ОБЩИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ФУНКЦИОНАЛНОСТТА ЗА ПОДАВАНЕ НА ДЕКЛАРАЦИИ

11. Целта на настоящия раздел е да се представят насоки за прилагането на функционалността за подаване на декларации. Целта е да се гарантира във възможно най-голяма степен, че функционалността се прилага по последователен и ефективен начин от доставчиците на МГОП, без да се засягат различните стопански модели и специфичните особености на всеки доставчик.
12. Функционалността, която доставчиците на МГОП са длъжни да въведат съгласно член 18, параграф 1 от ЕАСМ, е основна предпоставка, за да могат доставчиците на медийни услуги да се ползват от гаранциите срещу необосновани решения за модерирание, свързани със съдържание, считано за несъвместимо с общите условия на МГОП.
13. Функционалността следва да представлява неразделна част от инфраструктурата на доставчиците на МГОП. Тя следва да се състои от специална и ясно видима функция в техния интерфейс, така че доставчиците на медийни услуги да могат лесно да я откриват и да имат лесен достъп до нея, например чрез своите профили в платформата.
14. Функционалността следва да бъде разработена като стандартизиран въпросник, който следва да бъде на разположение на всички официални езици на всяка държава членка, в която доставчиците на МГОП предлагат своите услуги. По-специално въпросникът следва да се състои от предварително изготвен списък с полета за отметки, които доставчиците на медийни услуги могат да попълнят, за да декларират, че изпълняват конкретните елементи, посочени в член 18, параграф 1, първа алинея, букви а)–д) от ЕАСМ. Въпросникът следва да дава възможност на доставчиците на услуги да предоставят информацията, посочена в член 18, параграф 1, първа алинея, букви е) и ж), например чрез поле за вписване или раздел за прикачване.
15. Доставчиците на МГОП следва да гарантират, че функционалността включва функция, която позволява на доставчиците на медийни услуги да декларират всички профили, които управляват на дадена платформа, чрез едно единствено подаване. Това би направило декларирането по-малко обременяващо за онези доставчици на медийни услуги, които управляват множество профили на дадена платформа, тъй като от тях няма да се изисква да подават различни и отделни декларации за всеки от тези профили.
16. С цел предотвратяване на подаването на декларации, автоматично попълвани от ботове или друг автоматизиран софтуер, доставчиците на МГОП следва да гарантират, че функционалността включва функция, която позволява на доставчиците на медийни услуги да отбелязват датата в своите декларации и да ги подписват с електронен подпис, както и да удостоверяват тяхната автентичност и да извършват проверка чрез напълно автоматизиран публичен тест на Тюринг за различаване на хора от компютри (CAPTCHA) или чрез сходни протоколи, предназначени да разграничават ползвател човек от автоматизиран софтуер.
17. Функционалността следва да включва и незадължителна функция, която позволява на доставчиците на медийни услуги да качват всяка информация, свързана с изпълнението на елементите, декларирани в съответствие с член 18, параграф 1 от ЕАСМ, която те считат за подходяща в подкрепа на своите декларации. В това отношение доставчиците на медийни услуги следва да имат възможност да посочат дали тази допълнителна подкрепяща информация може да бъде публично достъпна. Във всеки случай възможността за използване на тази незадължителна функция за предоставяне на допълнителна подкрепяща информация следва да остане изцяло по преценка на доставчиците на медийни услуги. В резултат на това липсата на допълнителни подкрепящи документи не следва да води до това декларацията да се счита за непълна, нито да представлява основание за нейното отхвърляне.
18. Функционалността, поддържана от доставчиците на МГОП, следва да позволява изпращането на автоматизирано съобщение до съответния доставчик на медийни услуги за потвърждаване на получаването на декларацията след подаването ѝ. Това съобщение следва да съдържа и данни за контакт с доставчика на МГОП, включително адрес на електронна поща, който доставчикът на медийни услуги може да използва за пряка и бърза връзка с него съгласно изискването по член 18, параграф 3 от ЕАСМ.
19. Доставчиците на медийни услуги следва да могат да наблюдават и управляват състоянието на своите декларации чрез профилите си в платформата и да актуализират, изменят или оттеглят декларациите си по всяко време. Актуализирането или изменението на вече приета декларация не следва да бъде по-трудно от подаването на първоначалната декларация и за това не следва да се изисква подаване на нова декларация.

20. Доставчиците на МГОП следва да осигурят публичен достъп до получените декларации в леснодостъпен и машинночитим формат. Същото следва да се прилага и за всяка допълнителна подкрепяща информация, посочена по-горе в параграф 17, в съответствие с изискването по член 18, параграф 2 от ЕАСМ.
21. За да се повиши осведомеността относно функционалността за подаване на декларации и да се улесни нейното използване, Комисията насърчава доставчиците на МГОП да я популяризират активно сред получателите на техните услуги. Това може да се осъществи например чрез включване на функционалността в техните общи условия, както и чрез предоставяне на общо обяснение за начина на подаване на декларация след въвеждането на функционалността или чрез създаване на специално звено за контакт за тази цел.

4. ОТДЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ДЕКЛАРАЦИЯТА

22. В подразделите по-долу са дадени насоки относно някои аспекти, свързани с отделните елементи, изброени в член 18, параграф 1, първа алинея, букви а)–ж), които следва да бъдат включени в декларацията, подавана от доставчик на медийни услуги.

4.1. Елементи, свързани с член 18, параграф 1, първа алинея, букви а), б) и е)

23. Съгласно член 18, параграф 1, първа алинея, букви а), б) и е) от ЕАСМ функционалността позволява на доставчиците на медийни услуги да декларират, че са доставчици на медийни услуги и че спазват член 6, параграф 1 от ЕАСМ, както и да предоставят своето юридическо наименование и данни за контакт, включително електронен адрес, който за предпочитане е да бъде специална пощенска кутия, за да се осигури стабилен канал за комуникация, който доставчикът на МГОП може да използва, за да се свърже бързо и пряко с тях.
24. За целите на обработването на декларациите и улесняването на установяването на доставчиците на медийни услуги доставчиците на МГОП може да правят справки в публично достъпни европейски или национални бази данни за актуална и изчерпателна информация относно доставчиците на медийни услуги и тяхната собственост. Тези бази данни включват Euromedia Ownership Monitor⁽⁴⁾ или националните бази данни за собствеността върху медиите, създадени съгласно член 6, параграф 2 от ЕАСМ. Европейският съвет за медийни услуги (наричан по-нататък „ЕСМУ“) би могъл да улесни контактите между доставчиците на МГОП и съответните национални органи, отговарящи за националните бази данни.
25. Доставчиците на МГОП могат също така да правят справки в MAVISE⁽⁵⁾ — централизирана база данни със свободен достъп, управлявана от Европейската аудио-визуална обсерватория. MAVISE предоставя информация за държавата, под чиято юрисдикция попадат доставчиците на аудио-визуални медийни услуги в Европейското икономическо пространство съгласно Директивата за аудио-визуалните медийни услуги.
26. Във връзка с това, като част от незадължителната функция, описана в параграф 17 по-горе, доставчиците на медийни услуги биха могли да включат пряка електронна препратка към базите данни, посочени в параграфи 24 и 25 по-горе, и към уебсайта, съдържащ информацията, изисквана съгласно член 6, параграф 1 от ЕАСМ.

4.2. Елементи, свързани с член 18, параграф 1, първа алинея, буква в)

27. В съответствие с член 18, параграф 1, първа алинея, буква в) от ЕАСМ функционалността позволява на доставчиците на медийни услуги да декларират, че са редакционно независими от държави членки, политически партии, трети държави и субекти, контролирани или финансирани от трети държави.

⁽⁴⁾ EurOMo (Euromedia Ownership Monitor) (Обзор на собствеността върху европейските медии).

⁽⁵⁾ База данни MAVISE.

28. Като част от незадължителната функция, описана в параграф 17 по-горе, доставчиците на медийни услуги биха могли да качват относима информация, като например вътрешните мерки, политики или процедури, които са въвели, за да поддържат и насърчават редакционната си независимост. За тази цел доставчиците на медийни услуги биха могли да почерпят вдъхновение от Препоръката на Комисията относно вътрешните гаранции за редакционна независимост и прозрачност на собствеността в медийния сектор, която включва неизчерпателен и необобщаващ списък от доброволни мерки, насочени към гарантиране на независимостта на редакционните решения и морала по отношение на тях ⁽⁶⁾.
29. Незадължителната функция, описана в параграф 17 по-горе, би могла също така да даде възможност на доставчиците на медийни услуги да посочат, че не са обект на никакви ограничителни мерки, наложени понастоящем от Европейския съюз на основание, наред с другото, липсата на редакционна независимост ⁽⁷⁾.

4.3. Елементи, свързани с член 18, параграф 1, първа алинея, букви г) и ж)

30. В съответствие с член 18, параграф 1, първа алинея, буква г) от ЕАСМ, функционалността позволява на доставчиците на медийни услуги да декларират, че: i) са подчинени на регулаторни изисквания за редакционна отговорност в една или повече държави членки и на контрол от компетентен национален регулаторен орган или служба; или ii) се придържат към механизъм за съвместно регулиране или за саморегулиране, уреждащ редакционните стандарти, който е широко признат и приет в съответния медиен сектор в една или повече държави членки.
31. Декларира се само един от тези елементи, а не всички заедно. Следователно доставчик на медийни услуги, който декларира, че е подчинен на регулаторни изисквания за редакционна отговорност и на контрол от компетентен национален регулаторен орган или служба, няма да е необходимо да декларира също така, че се придържа към механизъм за съвместно регулиране или за саморегулиране, уреждащ редакционните стандарти, който е широко признат и приет в съответния медиен сектор в една или повече държави членки, и обратно.
32. Като част от незадължителната функция, описана в параграф 17 по-горе, доставчиците на медийни услуги биха могли да предоставят данни в подкрепа на своята декларация съгласно член 18, параграф 1, първа алинея, буква г) ⁽⁸⁾. Доставчиците на медийни услуги се насърчават също така да качват подкрепяща информация относно механизма за съвместно регулиране или за саморегулиране, уреждащ редакционните стандарти, към които се придържат ⁽⁹⁾.
33. Комисията признава, че степента на разработване на механизми за съвместно регулиране или саморегулиране може да се различава в отделните държави членки. Във връзка с това Комисията счита, че в рамките на общата си задача да насърчава последователното и ефективно прилагане на ЕАСМ ЕСМУ би могъл да поощрява и улеснява разработването на ефективни, съгласувани и координирани национални инициативи за съвместно регулиране или саморегулиране, включително в рамките на структурирания диалог по член 19 от ЕАСМ.
34. За целите на член 18 от ЕАСМ механизмите за съвместно регулиране или саморегулиране имат за цел да гарантират ефективно управление на редакционните стандарти при пълна независимост от държавни, политически и търговски интереси и да осъществяват дейността си по прозрачен начин, като често им се възлага да упражняват контрол върху спазването на съответните етични и професионални стандарти.
35. Примери за такива механизми за съвместно регулиране или саморегулиране са националните медийни съвети и комитети за пресата, както и професионалните сдружения или асоциации, които упражняват контрол върху журналистическата професия и уреждат редакционните стандарти.

⁽⁶⁾ Препоръка (ЕС) 2022/1634 на Комисията от 16 септември 2022 г. относно вътрешните гаранции за редакционна независимост и прозрачност на собствеността в медийния сектор (ОВ L 245 22.9.2022 г., стр. 56).

⁽⁷⁾ Актуален списък на ограничителните мерки, наложени понастоящем от Европейския съюз, може да бъде намерен на следния уебсайт: <https://data.europa.eu/apps/eusanctionstracker/>.

⁽⁸⁾ Примери за това може да бъдат удостоверения или съответна документация от комитета за пресата, медийния съвет или съвета по етика, създаден в някоя от държавите членки, или предоставяне на електронна препратка към уебсайта на въпросния комитет или съвет.

⁽⁹⁾ Примери за това са мерките, предприети от въпросния механизъм, за да се гарантира спазването на неговите стандарти, или процедурите за разрешаване и проследяване на жалби за неспазване.

36. В съответствие с член 18, параграф 1, първа алинея, буква ж) от ЕАСМ функционалността позволява на доставчиците на медийни услуги да предоставят данните за контакт, включително наименованията, електронните адреси или телефонните номера, на съответните звена за контакт на съответните национални регулаторни органи или служби или представителите на механизмите за съвместно регулиране или саморегулиране, посочени в член 18, параграф 1, първа алинея, буква г) от ЕАСМ. Във връзка с това ЕСМУ се насърчава да подпомага доставчиците на медийни услуги и доставчиците на МГОП, като предоставя актуален списък на съответните национални регулаторни органи или служби и като събира информация за съответните механизми за съвместно регулиране и саморегулиране, извършващи дейност в държавите членки.

4.4. Елементи, свързани с условието по член 18, параграф 1, първа алинея, буква д)

37. Представените по-долу насоки относно начина на прилагане на член 18, параграф 1, първа алинея, буква д) от ЕАСМ не засягат член 50 от Акта за изкуствения интелект (Регламент (ЕС) 2024/1689) и всички насоки или кодекси за добри практики, издадени съгласно член 50, параграф 7 и член 96, параграф 1, първа алинея, буква г) от посочения регламент ⁽¹⁰⁾.
38. В съответствие с член 18, параграф 1, първа алинея, буква д) от ЕАСМ функционалността позволява на доставчиците на медийни услуги да декларират, че не предоставят съдържание, генерирано от система с изкуствен интелект, без да подлагат това съдържание на редакция от човек и на редакторски контрол.
39. Като част от незадължителната функция, описана в параграф 17 по-горе, доставчиците на медийни услуги биха могли да споделят информация за своите практики по отношение на редакцията от човек и редакторския контрол на съдържание, генерирано от система с изкуствен интелект.
40. Например тази информация може да се отнася до конкретни функции или роли в рамките на организацията на доставчика на медийни услуги, на които е възложена редакцията на съдържание, генерирано от система с изкуствен интелект, или които носят редакционна отговорност за такова съдържание.
41. Във всеки случай Комисията припомня, че защитата, предоставяна съгласно член 18 от ЕАСМ във връзка с модерирателното на съдържание от страна на доставчиците на МГОП, което води до спиране на предоставянето на техните посреднически онлайн услуги по отношение на съдържание, предоставено от доставчик на медийни услуги, обхваща цялото съдържание, предоставяно от доставчиците на медийни услуги, включително съдържание, което е генерирано или манипулирано от система с изкуствен интелект, при условие че доставчиците на медийни услуги подлагат това съдържание на редакция от човек или редакторски контрол, както е посочено от тях в декларациите им.

5. ДРУГИ АСПЕКТИ, СВЪРЗАНИ С ОБРАБОТВАНЕТО НА ДЕКЛАРАЦИИТЕ

42. За да се гарантира, че подадените декларации се обработват в разумен срок и без ненужно забавяне съгласно изискването в последното изречение на член 18, параграф 3 от ЕАСМ, доставчиците на МГОП следва да обработват декларациите поотделно и непрекъснато, веднага след получаването им. По-специално те не следва да ограничават подаването и обработването на декларациите с конкретни срокове.
43. Решението за приемане или отхвърляне на декларация, както и за обявяване на декларация за недействителна, следва да се основава единствено на елементите, декларирани в съответствие с член 18, параграф 1 от ЕАСМ. Решението за приемане или отхвърляне на декларация, както и за обявяване на декларация за недействителна, не следва да се основава на това дали съдържанието на доставчика на медийни услуги е съвместимо или не с общите условия на доставчика на МГОП.

⁽¹⁰⁾ Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и за изменение на регламенти (ЕО) № 300/2008, (ЕС) № 167/2013, (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1139 и (ЕС) 2019/2144 и директиви 2014/90/ЕС, (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за изкуствения интелект) (ОВ L, 2024/1689, 12.7.2024 г. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).

44. Доставчиците на МГОП може да обявят за недействителна декларация, която е била приета по-рано, само ако съответният доставчик на медийни услуги вече не отговаря на един или повече от елементите, декларирани съгласно член 18, параграф 1, първа алинея, букви а)–д) от ЕАСМ.
45. С цел по-лесно установяване на възможни нарушения на изискванията относно декларациите, доставчиците на МГОП може да бъдат уведомявани от компетентния национален регулаторен орган или служба, или от механизма за съвместно регулиране или саморегулиране, ако даден доставчик на медийни услуги не изпълнява един или повече от елементите, декларирани в съответствие с член 18, параграф 1 от ЕАСМ. За това може да сигнализират и организации на гражданското общество, включително организации за проверка на факти, като например посочените в параграф 57, в съответствие със съображение 53 от ЕАСМ.
46. В случаите, когато неизпълнението на един или повече от елементите, декларирани съгласно член 18, параграф 1 от ЕАСМ, е сигнализирано от организации на гражданското общество, включително организации за проверка на факти, като тези, посочени в параграф 57, доставчиците на МГОП следва да поискат потвърждение по въпроса от компетентния национален регулаторен орган или служба или от съответния механизъм за съвместно регулиране или саморегулиране.
47. Във връзка с това доставчиците на МГОП следва да осигурят наличието на лице за контакт за целите на обмена на информация с доставчиците на медийни услуги, с компетентните национални регулаторни органи или служби или съответните механизми за съвместно регулиране или саморегулиране, както и с организациите на гражданското общество, включително организации за проверка на факти, като посочените в параграф 57.
48. Ако дадена декларация бъде отхвърлена или обявена за недействителна, доставчиците на МГОП следва да уведомят без ненужно забавяне съответния доставчик на медийни услуги за своето решение. В уведомлението до съответния доставчик на медийни услуги доставчиците на МГОП следва да посочат своите мотиви за отхвърляне на декларацията или за обявяването ѝ за недействителна и да се позоват на средствата за правна защита, с които разполагат доставчиците на медийни услуги съгласно член 18, параграф 7 от ЕАСМ.

6. КОНСУЛТАЦИЯ С НАЦИОНАЛНИТЕ РЕГУЛАТОРНИ ОРГАНИ ИЛИ СЛУЖБИ ИЛИ МЕХАНИЗМИТЕ ЗА СЪВМЕСТНО РЕГУЛИРАНЕ ИЛИ САМОРЕГУЛИРАНЕ В СЛУЧАЙ НА ОСНОВАТЕЛНИ СЪМНЕНИЯ

49. Съгласно последната алинея на член 18, параграф 1 от ЕАСМ в случай на основателни съмнения относно спазването от страна на доставчика на медийни услуги на декларираното от него съгласно член 18, параграф 1, първа алинея, буква г) от ЕАСМ, т.е. че е подчинен на регулаторни изисквания за редакционна отговорност в една или повече държави членки и на контрол от компетентен национален регулаторен орган или служба или се придържа към механизъм за съвместно регулиране или саморегулиране, уреждащ редакционните стандарти, който е широко признат и приет в съответния медиен сектор в една или повече държави членки, доставчиците на МГОП следва да поискат потвърждение по въпроса от съответния национален регулаторен орган или служба или от съответния механизъм за съвместно регулиране или саморегулиране.
50. В съображение 53 от ЕАСМ се обяснява, че установяването на контакт с националния регулаторен орган или служба, или с механизма за съвместно регулиране или саморегулиране би позволило на доставчика на МГОП да направи справка дали доставчикът на медийни услуги е подчинен на регулаторни изисквания или се придържа към механизми за съвместно регулиране или саморегулиране. В това съображение се посочва, че когато е приложимо, доставчиците на МГОП биха могли да разчитат на наличните данни относно спазването на съответните изисквания и придържането към съответните механизми, като например разработени от сектора стандарти или други приложими кодекси за поведение.
51. Във връзка с това „основателни съмнения“ биха възникнали, когато доставчиците на МГОП не могат да установят от информацията, предоставена от доставчика на медийни услуги в неговата декларация, дали този доставчик на медийни услуги е подчинен на регулаторни изисквания или спазва изисквания за съвместно регулиране или саморегулиране. Такъв би бил случаят например, когато информацията относно членство в комитети за пресата не е публично достъпна или доставчикът на медийни услуги не е вписан в публично достъпни регистри на посочения в декларацията компетентен национален регулаторен орган или служба.

52. Ако бъде проведена консултация с компетентен национален регулаторен орган или служба съгласно член 18, параграф 1, последна алинея от ЕАСМ, този орган или служба следва да потвърди дали съответният доставчик на медийни услуги е подчинен на регулаторни изисквания за редакционна отговорност и на контрол от страна на този орган или служба. За целите на това потвърждение компетентният национален регулаторен орган или служба може да вземе предвид: i) националните правила, приложими към доставчика на медийни услуги; ii) критериите, въз основа на които доставчикът на медийни услуги попада под неговата юрисдикция и регулаторна компетентност; iii) наличните национални регистри или списъци, в които е включен доставчикът на медийни услуги; и iv) съответните разпоредби, с които се определят регулаторните правомощия, които той може да упражнява по отношение на доставчика на медийни услуги.
53. За целите на потвърждението, посочено в член 18, параграф 1, последна алинея от ЕАСМ, механизъм за съвместно регулиране или саморегулиране, който е широко признат и приет в медийния сектор в една или повече държави членки, може да вземе предвид информацията, свързана с придържането на доставчика на медийни услуги към съответните редакционни стандарти.
54. Тази информация може да включва данни за това дали доставчикът на медийни услуги е член на механизма или е обхванат от него, или дали е част от кодекси за поведение или други инструменти, с които се определят приложимите редакционни стандарти.
55. Когато компетентен национален регулаторен орган или служба, или механизъм за съвместно регулиране или саморегулиране е бил консултиран от доставчик на МГОП и е потвърдил, че доставчик на медийни услуги е подчинен на регулаторни изисквания или спазва изисквания за съвместно регулиране или саморегулиране, декларацията следва да бъде приета незабавно, при условие че са изпълнени и всички останали елементи, изброени в член 18, параграф 1 от ЕАСМ.

7. УЧАСТИЕ НА ОРГАНИЗАЦИИ НА ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО И ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ПРОВЕРКА НА ФАКТИ

56. Организацията на гражданското общество и организацията за проверка на факти могат да изпълняват важна роля в борбата с дезинформацията и чуждестранното манипулиране на информация и намеса. Те могат да помогнат за оценяване и проверка на онлайн съдържанието и да гарантират, че обществеността има достъп до точна, надеждна и достоверна информация.
57. В съответствие със съображение 53 от ЕАСМ и с цел свеждане до минимум на рисковете от възможни злоупотреби с функционалността Комисията насърчава доставчиците на МГОП да си сътрудничат с организации на гражданското общество, които разполагат със съответния експертен опит и познания в областта на медиите и се придържат към методологически и етични стандарти, както и към стандарти за прозрачност. Такива организации могат да бъдат: i) организации на гражданското общество, осъществяващи дейност на равнището на ЕС или на национално равнище в областта на свободата на медиите и медийния плурализъм; ii) организации за медийна грамотност; и iii) организации за проверка на факти, като например организацията, която са част от Европейската обсерватория за цифрови медии (EDMO)⁽¹¹⁾ или Европейската мрежа за стандартите за проверка на достоверността на данните (EFCSN)⁽¹²⁾.
58. Доставчиците на МГОП следва да обмислят въвеждането на специални канали за консултации и обмен на информация със съответните организации, като например организацията, посочени в предходния параграф. Във връзка с това доставчиците на МГОП биха могли да определят конкретни и специални звена за контакт, за да могат тези организации да сигнализират за всички проблеми, които установяват при прегледа на публично достъпните декларации.
59. За тази цел доставчиците на МГОП следва да обмислят осигуряването на механизми за обратна връзка, които да дават възможност за предприемане на подходящи последващи действия спрямо съответните организации, като например организацията, посочени в параграф 57. Това би включвало като минимум изпращане на потвърждение, че сигналът им е бил получен, и информиране за последващите действия във връзка с този сигнал.

⁽¹¹⁾ EDMO | Европейска обсерватория за цифрови медии.

⁽¹²⁾ EFCSN | European Fact-Checking Standards Network Project — проект за Европейска мрежа за стандартите за проверка на достоверността на данните..

60. Сътрудничеството между доставчиците на МГОП и съответните организации, като посочените в параграф 57, трябва да бъде прозрачно. За тази цел доставчиците на МГОП биха могли да предоставят публично достъпен списък на организациите, с които си сътрудничат.
61. Комисията също така насърчава съответните организации, като например посочените в параграф 57, да действат като посредници между доставчиците на МГОП и физически лица, представители на академичните среди, изследователи и други заинтересовани страни, които биха могли да установят нарушения от страна на доставчик на медийни услуги на елементите, декларирани в съответствие с член 18, параграф 1 от ЕАСМ, които може да заслужават допълнително разглеждане. В такива случаи съответните организации, като например посочените в параграф 57, следва да използват наличните канали за консултации и споделяне на информация, предвидени в настоящия раздел, за да доведат въпроса до знанието на доставчиците на МГОП.
62. Комисията счита, че ЕСМУ следва да допринесе за определянето на най-подходящите организации, които биха могли да работят с доставчиците на МГОП. Това би могло да се осъществи в рамките на посочения в член 19, параграф 1 от ЕАСМ структуриран диалог между доставчиците на МГОП, представителите на доставчиците на медийни услуги и представителите на гражданското общество.

8. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

63. Комисията е изцяло ангажирана да гарантира ефективното прилагане на член 18 от ЕАСМ. Целта на настоящите насоки е да се улесни въвеждането на функционалността за подаване на декларации, посочена в член 18, параграф 1 от ЕАСМ, в полза на всички заинтересовани страни.
64. Комисията ще следи изпълнението на настоящите насоки, включително като взема предвид всички свързани с тях промени и опит, обсъдени в рамките на структурните диалози, посочени в член 19, параграф 1 от ЕАСМ, и ще ги преразглежда при необходимост.